

vergadering **C195**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 9 maart 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van de Oostendse garnaalkroket als streekproduct – 2006 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vergoeding van 37 landbouwbedrijven die getroffen zijn door de PFAS-crisis – 2012 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de mogelijke export van Belgisch varkensvlees naar het Midden-Oosten – 2013 (2021-2022)	11

**VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van de Oostendse garnaalkrokot als streekproduct
– 2006 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Minister, we zijn voor de eerste keer in lange tijd met een groot aantal fysiek aanwezig in de commissiezaal. U hebt dat ongetwijfeld gemist. We zijn blij dat u digitaal kunt volgen vanuit uw wagen. De aanwezige collega's bevestigen dat het een aangenaam gevoel is om weer fysiek te kunnen vergaderen. Ik neem aan dat het in de volgende commissievergaderingen weer mogelijk zal zijn de vandaag afwezige collega's hier opnieuw te ontmoeten. In elk geval, dank voor jullie aanwezigheid.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zit in het parlement, maar in een andere zaal. U weet dat ik voorzitter ben van de commissie Welzijn, maar ik ben daar even weggegaan om deze toch wel belangrijke vraag om uitleg te stellen. Alhoewel, in tijden van oorlog lijkt het een banale vraag.

Ik moet eerlijk bekennen dat in mijn fractie een aantal vooral niet West-Vlaamse collega's vreemd opkeken toen ik deze vraag om uitleg indiende. Ze keken nog vreemder op toen deze vraag werd goedgekeurd en toegelaten om te stellen in de commissie. Niet-West-Vlamingen hebben misschien niet zoveel op met kwaliteit en onderschatten misschien wel het belang van een erkenning als streekproduct.

Collega Tommelein, ik ben blij dat ook u aanwezig bent, ik had niets anders verwacht. Ik hoor zelfs dat u uw agenda hebt aangepast speciaal voor deze vraag om uitleg. Ik heb niets tegen Oostende en ik gun u alle pleziertjes, maar ik wil ook stammentwisten tussen kustgemeenten diplomatisch oplossen en mogelijke heen-en-weerverwijten – als ik dat woord mag gebruiken – vermijden. Ik kan trouwens nu al zeggen dat de beste garnaalkrokot de Zeebrugse garnaalkrokot is.

Alle gekheid op een stokje, minister, ik schets even de situatie. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) erkende de Oostendse garnaalkrokot onlangs officieel als streekproduct, omdat het aan een aantal voorwaarden voldeed. Een aantal andere kustgemeenten, vooral aan de Westkust, zijn hiermee niet echt gelukkig en zeggen: "Oostende kaapt de garnaalkrokot." Bart Tommelein reageert en zegt: "We hebben de garnalen gepromoot met een garnaalkrokotten-festival. We hebben onszelf uitgeroepen tot hoofdstad van de garnaalkrokot. En we hebben de procedure gevolgd om het product 'Oostendse garnaalkrokot' te laten erkennen als officieel Vlaams streekproduct. Alle officiële kanalen zijn daarvoor gevolgd."

Niet alleen een aantal kustgemeenten, maar ook bijvoorbeeld een paardenvisser uit Oostduinkerke benadrukt toch dat alleen de paardenvissers van Oostduinkerke echt plaatselijke garnalen vangen. Hij zegt er cynisch bij: "Oostendse vissers varen langs de hele kustlijn, en nemen dus misschien ook garnalen mee van aan de Westkust. Sowieso beschouw je de garnaalkrokot eigenlijk beter als een specialiteit van de hele kustlijn."

Het lijkt een belachelijk verhaal en het heeft iets speciaals, maar toch kan ik een aantal zaken volgen. Minister, ik vind dit toch belangrijk, al was het maar om misverstanden uit de wereld te helpen. Daarom wil ik u een aantal vragen stellen, ook om alle kustgemeenten op dezelfde lijn te krijgen.

Minister, werd, zoals collega Tommelein zegt, de procedure correct gevolgd? Misschien kan het nuttig zijn voor degenen die buiten dit parlement de vergadering volgen om nog even kort de procedure te schetsen. Wat waren de argumenten om de Oostendse garnaalkrokete te erkennen als streekproduct? Hoe reageert u op de kritiek van een aantal andere kustgemeenten? Lijkt het inderdaad – mij lijkt dat ook en dat is niet omdat ik iets heb tegen Oostende – niet logischer om de garnaalkrokete te erkennen als streekproduct van de hele Vlaamse kustlijn?

En nog een laatste bijkomende vraag: wiens arm heeft Bart Tommelein omgedraaid?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, gelukkig wordt deze vraag niet om kwart voor twaalf gesteld, of we zouden allemaal zeer hongerig zijn naar een garnaalkrokete, die trouwens zeer lekker is. Ik volg collega Sintobin daarin. Ik ben zelf verzot op garnaalkrokettjes. De ene krokete is de andere niet, vind ik. De bereidingswijze is inderdaad iets heel belangrijks.

Collega Sintobin, deze vraag geeft mij de kans om ook een woordje te zeggen over de procedure tot erkenning. De procedure tot erkenning als Vlaams streekproduct is volledig correct gevolgd bij VLAM. Het initiatief voor de erkenning van een product als Vlaams traditioneel streekproduct komt altijd van de producent zelf. Het is de producent die de erkenning moet aanvragen. Die moet die aanvraag indienen bij VLAM. Vervolgens komt er een sectorgroep streekproducten samen, die oordeelt over de erkenning. Er is ook een beoordelingscommissie, die is samengesteld uit experts en die de sectorgroep daarbij adviseert.

Er zijn vijf criteria waaraan een aanvraag voor een Vlaamse erkenning moet voldoen. Ten eerste moet het streekproduct bereid worden met grondstoffen uit de streek. Ten tweede, de producten worden door de lokale bevolking of door een breder publiek aanvaard als een traditioneel streekproduct. Europa spreekt over producten met een faam. Ten derde, traditionele streekproducten worden naar ambachtelijke wijze vervaardigd volgens de streektraditie. Ten vierde, de traditionele streekproducten worden bereid in hun streek van oorsprong. En ten vijfde, traditie betekent een langdurige of historische bekendheid als streek-specialiteit. Om erkend te worden, moet een product minimaal 25 jaar bestaan. Het dossier van Oostende voldoet aan al die criteria. Het is een positief voorbeeld van samenwerking tussen lokale vissers, horeca en vishandel, ondersteund door de stad Oostende.

Wat waren de argumenten? Ik wil meteen zeggen dat ik geen deel uitmaak van de expertencommissie. Ik heb wel een kroketje mogen proeven, naar aanleiding van de erkenning. En ik denk dat collega Tommelein met plezier iedereen zal uitnodigen om eens een kroketje te proeven.

De Oostendse garnaalkrokete is een samenwerking tussen de laatste Oostendse traditionele kustvissers, die ik ook allemaal in persoon heb ontmoet na de erkenning en die vissen in het Belgische deel van de Noordzee, en de Oostendse horeca, met een gastronomische traditie die teruggaat tot de 19de eeuw. De grijze garnalen worden aan boord gekookt en worden rechtstreeks door de vissers aan de horeca of de vishandelaar verkocht. Voor de Oostendse garnaalkrokete engageren de betrokken restaurants zich ertoe om enkel met de gekookte grijze garnalen van de Oostendse vistrap te werken. Daardoor voldoet de Oostendse garnaalkrokete aan de vastgelegde criteria.

Ik wil ook meegeven dat de Vlaamse grijze garnaal in het verleden al erkend is als Vlaams traditioneel streekproduct. Het betreft hier de gekookte ongepelde en onbehandelde grijze garnaal die binnen de 24 uur aan land wordt gebracht.

De definitie werd streng toegepast, zowel in het verleden voor de erkenning van de Vlaamse grijze garnaal, als voor de Oostendse garnaalkroket, met strenge eisen over de herkomst van de garnalen en de korte keten tussen de visser en de verwerker.

Die korte keten is haalbaar voor heel de Vlaamse kust. We hebben een vijftal garnaalkustvissers, vier in Oostende en één in Nieuwpoort. De Oostduinkerkse paardenvissers zijn uniek. Ik ben vorig jaar trouwens met Europees Commissaris voor Visserij, Virginijus Sinkevicius, bij hen op bezoek geweest. We zijn daar superhartelijk ontvangen. Zij die erbij waren, hebben gemerkt dat de Europees Commissaris eerst niet zo happig was om met zo'n paard het water in te gaan, maar uiteindelijk, na mijn succesvolle rit, hetzelfde heeft gedaan. Die garnalen verdienen op zich al een erkenning als traditioneel streekproduct. Ik zou het dus bijzonder lovenswaardig vinden als die erkenning zou worden aangevraagd.

We merken dat er in de media vooral gesproken wordt over 'de beste garnaalkroket', maar ik moet toch een beetje nuanceren, collega's. De term 'beste garnaalkroket' staat volledig los van de erkenning als Vlaams streekproduct. Het enige wat hier gebeurd is, is dat de Oostendse garnaalkroket erkend is als Vlaams streekproduct. Smaak is geen criterium van de beoordelingscommissie. Er zijn een aantal criteria waaraan je moet voldoen en dan word je erkend als streekproduct.

Ik ben ervan overtuigd dat Nieuwpoort, Oostende en Oostduinkerke een heel mooie toekomst hebben rond de grijze garnaal met bijzonder mooie toeristische troeven. Het startsein van het garnaalseizoen met de Dag van de Garnaal in Nieuwpoort, het weekend van het Oostendse Garnaalkrokettenfestival en het authentiek schouwspel van de Oostduinkerkse garnaalvissers te paard blijven de aandacht op alle bijzonder lekkere Vlaamse gerechten met grijze garnalen vestigen.

Ik zou het eigenlijk, in de plaats van zo naar elkaar te kijken wat er hier nu precies gebeurd is, veel beter vinden om een eigen dossier in te dienen om die erkenning te krijgen als streekproduct. En vertel dan samen een mooi streekverhaal. Dat zou een nog grotere troef maken van onze grijze garnaal en onze fantastisch lekkere, ambachtelijk bereide garnaalkroketten.

Collega Sintobin, ik vind het zeer belangrijk dat deze vraag ontvankelijk verklaard is. Niet alleen omwille van de Oostendse garnaalkroket, maar omdat ik toch ook de focus wil leggen op de enorme opportuniteiten die een erkenning als Vlaams streekproduct biedt. En eigenlijk komt ook de discussie tussen de burgemeesters mij niet zo slecht uit. Omdat ik daarmee een oproep kan doen om toch wat forser in te zetten op die erkenning. Het kan onze troeven binnen Vlaanderen alleen maar ten goede komen. Bedankt voor de vraag. Ik hoop dat het antwoord smakelijk genoeg was.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb uw antwoord zeker gesmaakt, vooral wat het laatste betreft. Ik heb in mijn inleiding gezegd dat sommige collega's het belang van de erkenning van een streekproduct volledig onderschatten. Ik ben een groot liefhebber van grijze garnalen, 'the one and only' zou ik zeggen van onze Vlaamse kust, en van garnaalkroketten tout court. Ik heb eigenlijk deze vraag ingediend omdat ik het jammer vond dat er een discussie rond ontstaan was tussen kustgemeenten, tussen bijvoorbeeld de Westkust en Oostende. We moeten ons focussen op het product als streekproduct en ervoor zorgen dat we daar een mooi verhaal rond kunnen bouwen. Dat is misschien een item, collega Tommelein, om eens te bespreken op het kustburgemeestersoverleg, om rond die garnaalkroketten – zij het Oostendse – een mooi verhaal te maken. Ik ben blij en ik stel vast, minister, dat de procedure gevolgd is. De criteria lijken mij logisch, uiteraard. En als Oostende voldoet aan alle criteria, zal dat ervoor

zorgen dat, als anderen dit nu willen volgen, ze hebben gehoord dat Oostende aan alle criteria voldoet.

Ik ben ook blij, minister, dat smaak in feite niets te maken heeft met de erkenning. Ik blijf erbij dat de Zeebrugse garnaalkroket dé beste garnaalkroket van onze Vlaamse kust is. Ik hoor van u ook dat we binnenkort allemaal een officiële uitnodiging mogen ontvangen van burgemeester Tommelein voor het Garnaalkrokettenfestival.

De voorzitter: Dank, collega Sintobin. We wachten natuurlijk ook op de uitnodiging om de Zeebrugse garnaalkroket te proeven.

De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Laat mij beginnen met iedereen van harte uit te nodigen op het Oostendse Garnaalkrokettenfestival op 22 en 23 oktober 2022. Schrijf het in uw agenda, mijnheer Sintobin, voorzitter, minister, mevrouw Coudyser. U bent allen van harte welkom. Ik kan u verzekeren: u zult niet alleen zijn. Er waren vorig jaar duizenden mensen, we hadden plaatsen tekort.

Ik heb het debat met de nodige aandacht gevolgd. Uiteraard draagt het mijn interesse weg. Ik moet u zeggen dat met wat de bedoeling was, zijnde de garnaalkroket promoten, ik nooit had kunnen verhoppen dat dit zelfs aanleiding zou geven tot parlementaire vragen en parlementaire discussies. Dus, ik moet zeggen: mijn diensten van Toerisme Oostende en het Economisch Huis Oostende zijn ongelooflijk tevreden. Ze hadden echt niet op zoveel publiciteit gerekend. Dit is dan ook mooi meegenomen.

Uiteraard is het product garnaalkroket een verhaal van de hele kust. Minister, ik volg u daar volkomen in. Ik dank u trouwens ook voor uw heel correct antwoord, maar natuurlijk wens ik als burgemeester van de stad aan zee ook mijn rol te spelen om de grijze garnalen, dat fantastisch product van onze Noordzee, te promoten.

VLAM heeft dit inderdaad erkend als streekproduct. De minister heeft uitgelegd dat wij aan alle voorwaarden voldoen. Bovendien is er nergens aan de kust een vistrap. Het is de enige plaats in het land waar je rechtstreeks van de visser kunt kopen. Dit is ook al uniek. Dat kun je op andere plaatsen niet. Dat is voor de vissers, maar ook voor de kusthoreca in het algemeen, van cruciaal belang.

Uiteraard wil ik ook van de gelegenheid gebruikmaken om een aantal zaken te relativiseren. Men doet alsof er een enorme discussie ontstaan is. Ik heb nooit iemand iets verweten. Ik heb nooit gezegd dat andere mensen geen goede producten hebben. Ik heb ook nooit een negatieve campagne gevoerd. Ik heb gezegd: kijk, wij promoten de Oostendse garnaalkroket. Dat doet geen enkele afbreuk aan de bereiding van andere gelijkwaardige Noordzeeproducten in de andere kustgemeenten. We hebben een positieve stap willen zetten in de richting van de erkenning van die producten en vooral in de promotie ervan, nationaal en internationaal. Mijnheer Sintobin, ik heb al een mail ontvangen uit Oostenrijk waarin men mij vroeg op welke manier men dit ambachtelijk streekproduct kon invoeren, omdat de horeca daar, in Oostenrijk in de bergen, in de Alpen, interesse had in dat product.

Laat het ons dus positief bekijken, ook in deze commissie, ook voor onze kustvisserij. We kunnen een aantal unieke producten aankondigen. Noch onze vissers, noch onze horeca hebben baat bij een garnaalkrokettenoorlog. Het is trouwens ook ongepast dat men in tijden van echte oorlog daar een dergelijke discussie over wil voeren. Laat ons dat met een positieve mindset bekijken. Op mijn bureau thuis staat een beeld van de Oostduinkerkse paardenvissers dat ik

ontvangen heb toen ik daar als minister van Noordzee op bezoek geweest ben. Ik ben een grote voorstander van een aantal restaurants in De Panne die zeer goede garnaalkroketten kopen. Ik heb daar allemaal geen problemen mee. Laat ons samenwerken om onze garnalen en onze garnaalkroketten optimaal te promoten. Neem me niet kwalijk dat ik als Oostendse burgemeester uiteraard de Oostendse garnaalkroket in de markt wil zetten. Ik denk niet dat daar iets fout mee is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Tommelein. Als we iets moeten onthouden uit dit debat, is het dat de garnaalkroketten en de garnalen van onze Vlaamse kust zeer lekker en zeer goed zijn en allemaal als streekproduct erkend moeten worden.

Er wordt hier een promotiecampagne opgezet. Ik denk dat dat hier een een-tweetje is tussen collega Sintobin en collega Tommelein gewoon om de garnaalkroketten even onder de aandacht te brengen. We kunnen er als commissie natuurlijk alleen maar blij om zijn om dit product ook even in de kijker te stellen. VLAM zal waarschijnlijk jaloers zijn op de campagne die hier deze voormiddag gevoerd wordt.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, u bent iets vergeten: mijn familienaam. Als je 'Crevits' heet, kun je niet anders dan ambassadeur zijn van de 'crevettes', en zeker van garnaalkroketjes. *(Gelach)*

De voorzitter: Inderdaad, ik heb er niet op willen inspelen omdat dat wat te goedkoop leek. Maar ik ben blij dat u het zelf zegt. *(Gelach)*

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, vergeet niet: op 22 en 23 oktober vindt het ongelooflijke Garnaalkrokettenfestival plaats.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil nog even reageren. Collega Tommelein, ik denk niet dat ik op een of ander moment negatief geweest ben omtrent het feit dat de Oostendse garnaalkroket erkend zou zijn als streekproduct.

Twee, voorzitter, het gaat inderdaad over een een-tweetje tussen collega Tommelein en mezelf. Jullie zullen een uitnodiging ontvangen voor het garnalen-festival voor één dag van 'ik krijg er een weekend voor' van collega Tommelein.

Drie, nu even serieus, ik heb deze vraag alleen willen stellen om een einde te maken aan de misschien wel zinloze discussie over wie nu al dan niet de erkenning van de garnaalkroket verdient. Ik vind inderdaad – de minister heeft dat perfect geschetst in haar antwoord en ook collega Tommelein – dat we erin zouden moeten slagen om effectief een fantastisch mooi verhaal te maken over de garnaalkroketten met alle kustgemeenten langs onze Vlaamse kust. De minister heeft geschetst welke mogelijkheden er zijn in Nieuwpoort, Oostduinkerke, ook aan de Westkust, noem maar op.

Voorzitter, tot slot stel ik voor om voor eens en voor altijd uit te maken wie de beste garnaalkroket heeft door een wedstrijd te organiseren aan de Vlaamse kust en enkele topchefs uit te nodigen. We kennen ongetwijfeld allemaal wel een topchef. Ik kijk nogal veel naar njam!, dus ik ken er wel enkele. Laat er ons enkele uitnodigen om voor eens en altijd uit te maken of de Zeebrugse of de Oostendse garnaalkroket nu de beste is.

Voorzitter, ik wil me trouwens excuseren voor de gedachtewisseling rond stikstof. Ik moet terug naar de commissie Welzijn, maar ik zal zeker de gedachtewisseling

opnieuw bekijken via YouTube of een ander kanaal, en mijn medewerker zal dat opvolgen.

Minister, bedankt voor uw antwoord.

De voorzitter: Collega, het is natuurlijk niet evident om over smaken en kleuren te discussiëren. De subjectiviteit speelt natuurlijk ook een belangrijke rol.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, daarom mijn suggestie om neutrale topchefs uit te nodigen.

De voorzitter: Oké.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vergoeding van 37 landbouwbedrijven die getroffen zijn door de PFAS-crisis – 2012 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ik kom terug op de vraag die ik net voor de zomer aan de minister heb gesteld over de schadevergoeding voor de landbouwbedrijven in Zwijndrecht die in de onmiddellijke omgeving liggen van de 3M-site en slachtoffer zijn geworden van het PFOS-schandaal.

Minister, u liet toen weten dat het in totaal om 264 landbouwbedrijven ging, waarvan er 42 een of meerdere percelen hebben in de kleinste perimeter tot anderhalve kilometer in de buurt van 3M. Het ging om bedrijven met akkerbouw, weiland, fruitteelt en in mindere mate groenten en aardappelen. Een aantal van die bedrijven – en dat is een belangrijk deel van mijn vraag – waren ook actief in de korte keten en zijn heel zwaar getroffen door een omzetverlies. De procedure was toen nog volop in de onderzoeksfase, maar ondertussen is bekend geworden dat 37 van die landbouwbedrijven een tegemoetkoming aanvragen voor de schade die ze hebben geleden door de no-regretmaatregelen.

De landbouwers hadden een drietal weken de tijd om een tegemoetkoming aan te vragen. Het eerste luik van de procedure is afgesloten. In een volgende fase bepaalt de stuurgroep, met vertegenwoordigers van onder andere landbouworganisaties, het departement, de opdrachthouder en 3M, welke vergoedingen worden uitgekeerd. Zodra dat is gebeurd, komt er een concreet financieel voorstel. Het is de bedoeling om alle ontvankelijke dossiers af te handelen tegen eind maart en de betaling in april te laten plaatsvinden. Dat is allemaal dichtbij.

Minister, is er al zicht op de totale schade die de 37 bedrijven die een dossier hebben ingediend, hebben geleden?

Over welk soort bedrijven gaat het precies? Wat zijn hun activiteiten en omvang? Zijn veel van die bedrijven actief in de korte keten en/of in de biosector? Dat is immers een bezorgdheid.

Werd er ook nagegaan waarom sommige bedrijven geen dossier hebben ingediend?

Zijn er richtlijnen over de concrete manier en omvang van de schadevergoedingen?

Welk budget wordt er van overheidswege voorzien en welk bedrag verwacht men van 3M zelf?

Werd met betrekking tot de regeling inzake staatssteun bij de Europese Commissie aangemeld dat er vergoedingen zullen worden toegekend aan de getroffen landbouwbedrijven?

Tot slot, vanaf welk moment wordt de periode waarvoor bedrijven in aanmerking komen voor schadevergoeding, gerekend? Is dat vanaf het ogenblik waarop de overheden maatregelen hebben genomen of vanaf het ogenblik waarop bedrijven effectief verliezen hebben geleden na het uitlekken of na de start van de crisis?

De voorzitter: Collega Talpe, dank u wel voor deze belangrijke vraag waarmee we deze problematiek in deze commissie verder kunnen opvolgen.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De beoordeling gebeurt door een stuurgroep onder leiding van de opdrachthouder Karl Vrancken. Er werden 37 aanvragen ingediend. De aanvragen worden momenteel verwerkt, maar er zijn nog geen resultaten bekend. De beoordeling zal uiteraard grondig en met respect voor de privacy van de individuele indieners gebeuren.

De landbouwbedrijven die een dossier indienden, situeren zich hoofdzakelijk in de directe omgeving van de 3M-site in Zwijndrecht. Het zijn bedrijven die groenten, fruit, vlees en eieren produceren. Zoals u zelf onder de aandacht brengt, gaat het om bedrijven die via korte keten vermarkten maar ook via de reguliere keten. Ook gaat het om een paar bedrijven met eigen verwerking en CSA-bedrijven (community-supported agriculture). Zoals altijd in de landbouw zijn er heel veel types van bedrijven.

De regeling betreft een tegemoetkoming voor geleden schade ten gevolge van de no-regretmaatregelen. Enkel bedrijven in de nabije omgeving konden een aanvraag indienen. Het gaat om een tegemoetkoming van geleden omzetverlies, bijkomende operationele kosten en verlies aan arbeidstijd. Het zijn drie rubrieken. De gerapporteerde verliezen, de bijkomende operationele kosten en het verlies aan arbeidstijd gaan over de periode na de eerste berichtgeving over de PFOS-problematiek en worden zo meegenomen in de regeling. Wat er niet in zit, is bijvoorbeeld waardeverlies van gronden, omschakelen of stopzetting van bedrijven. Die vallen buiten deze regeling. De regeling gaat over de direct geleden schade.

Bedrijven hadden drie weken de tijd om een aanvraag in te dienen. Bedrijven die geen aanvraag tot tegemoetkoming indienden, werd niet gevraagd naar de reden hiervoor. Ze zijn wel allemaal individueel gecontacteerd. Dat wil ik wel meegeven.

De vergoedingen die in het kader van deze regeling worden betaald, worden volledig gefinancierd door 3M. Het is, zoals ik al enkele keren heb gezegd in deze commissie, een regeling tussen een individueel landbouwbedrijf en 3M, waar de overheid buiten staat. Er is dus ook geen sprake van staatssteun. Het staatssteunkader is daarop helemaal niet van toepassing, omdat het een regeling tussen twee bedrijven is, waarbij wij als facilitator optreden, zoals jullie ook hebben gevraagd dat wij hen niet allemaal individueel laten handelen. In die zin is staatssteun eigenlijk geen probleem.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dit was inderdaad een opvolgvraag waarover ik graag een stand van zaken heb nu we de einddatum inzake de schadevergoeding zien naderen. Het gaat inderdaad tussen het bedrijf en individuele landbouwers.

We hebben over dit dossier al van gedachten gewisseld en het is belangrijk dat we een vinger aan de pols houden.

Minister, het is goed dat die vergoeding er komt voor de bedrijven die in de kleine perimeter liggen. De vraag zal natuurlijk zijn: wat met de bedrijven die daar net buiten liggen? We hebben 222 bedrijven die daar net buiten liggen en die ook wel verliezen hebben moeten incasseren. Zoals het nu voorligt, gaat het enkel over die 37 bedrijven. Voor de rest veronderstel ik dat u kunt bevestigen dat daarvoor geen schadevergoeding komt.

Ik noteer ook dat omzet, operationele kosten en verlies arbeidstijd worden vergoed. Ik veronderstel dat dit dan op enige manier moet worden gedocumenteerd. Ik weet niet of we daar zelf ook begeleiding in geven, of dat het iets is dat wordt afgehandeld tussen het bedrijf 3M en de landbouwers zelf, zodat ze weten wat ze moeten aanleveren om de juiste vergoeding te krijgen.

Waardeverlies gronden is inderdaad een moeilijke kwestie als dat niet wordt vergoed. Het kan natuurlijk allemaal rechtstreeks verbonden zijn met dit PFAS-geval, maar goed, het is wel moeilijk en ergens moet er een grens worden gesteld.

Minister, ik dank u in ieder geval voor uw antwoord en verwacht nog een kleine toelichting over een aantal kleine elementen die ik daarnet heb aangehaald. Als de vergoeding volledig is toegekend en als we meer weten, komen we hier zeker op terug.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister, het is zeer goed dat we een eerste snelle tegemoetkoming voor de sector rond zullen krijgen. De overheid kennende, vind ik dit echt snel. Het is een mooie prestatie.

Ik heb wel nog een aantal vragen over de no-regretmaatregelen die elders in Vlaanderen zijn getroffen. Het gaat vaak over no-regretmaatregelen rond zelf-gektevoedsel en het gebruik van grondwater. Het gaat uiteraard over een veel kleinere perimeter. Tot nu toe vernemen we heel weinig over landbouwers die hierbij zijn betrokken in andere dossiers. Minister, hebt u nog weet van dossiers waar no-regretmaatregelen van toepassing zijn op landbouwers? Hoe worden die landbouwers bijgestaan? Wordt u op de hoogte gehouden van de impact op de landbouw in andere dossiers? Worden er nu al plannen opgemaakt om die landbouwers vanuit het departement mogelijk bij te staan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, excuus, ik was net een beschuitje aan het eten. Jammer genoeg geen garnaalkroket, maar blijkbaar had ik wel honger gekregen na de vorige vraag om uitleg. Ik dacht dat collega Nachtergaele nog een halve minuut zou doorgaan met zijn opmerking, maar het was iets sneller gedaan dan ik mijn mond leeg kon eten. Waarvoor mijn excuses.

Collega Talpe, er is inderdaad een werkgroep die de indeling van de dossiers opvolgt en waarin ook de landbouworganisaties een rol opnemen. Ze doen dat trouwens ook heel goed. Ook het departement Landbouw en Visserij biedt ondersteuning in de werkgroep.

Zoals gezegd, collega's, gaat het hier om schadevergoeding ten gevolge van no-regretmaatregelen. De schade ten gevolge van de vervuiling moet nog afgehandeld worden. Dat hangt af van de verdere onderzoeken. Het is dus eigenlijk stap één, een regeling met het bedrijf voor die no-regreteffecten na de eerste communicaties.

Collega Nachtergaele, u vroeg naar de no-regretmaatregelen in andere regio's. Dat is een belangrijk aandachtspunt, dat ook opgevolgd wordt door Karl Vrancken. Hij volgt dat op voor heel Vlaanderen. Dat wordt dus mee in ogenschouw genomen.

Voorlopig heb ik nog niet gehoord dat er plannen zouden zijn om een gelijkaardig vergoedingssysteem verder weg van de site van 3M te voorzien, maar er is aan de werkgroep wel gevraagd om de huidige regeling te evalueren. En dat doen ze dan samen met de landbouworganisaties. Dat punt wordt dus ook vervolgd. We houden dat ook goed in het oog.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We gaan het verder opvolgen, zowel de eerste fase nu als dan uiteindelijk de afwikkeling van het finale schadedossier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de mogelijke export van Belgisch varkensvlees naar het Midden-Oosten – 2013 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We hebben hier al veel over varkensvlees gesproken, en meestal niet echt in positieve zin. Maar nu heb ik toch eens een vraag waar misschien wel wat potentieel in zit. Het gaat over Dubai Gulfood, een van de grootste voedingsbeurzen ter wereld, waar verschillende exporteurs en handelaars uit Europa, Azië en Afrika elkaar ontmoetten. Ook Belgian Meat Office was daar aanwezig met een stand. Er werd ook een netwerkreceptie georganiseerd in het Belgische paviljoen van de wereldexpo. Op die manier werd gelegenheid gecreëerd om aankopers en lokale partners te laten kennismaken met het Belgische varkensvlees.

Op het eerste gezicht is dat niet zo evident in een regio waar varkensvlees om diverse, vooral religieus-culturele, redenen niet op het menu staat, maar toch was het een belangrijk aandachtspunt. Er lijkt ook wel een nieuwe wind door Dubai te waaien, waardoor de consumptie van varkensvlees niet langer verboden is. Dat zou nieuwe afzetperspectieven kunnen bieden voor ons varkensvlees. Dat is dus zeker een opportuniteit die we moeten meenemen, want de varkenssector zit nog steeds in een bijzonder zware crisis.

Minister, hebben de inspanningen van Belgian Meat Office om ons varkensvlees te promoten resultaten opgeleverd? Hoe is de netwerkreceptie verlopen? Zijn er specifieke regels waarmee we rekening moeten houden gezien de andere religieus-culturele houding ten aanzien van varkensvlees, in het kader van onze promotieacties?

Is er een vervolgtraject in de running om die promo verder in te zetten in het Midden-Oosten? Is er al een concreet plan van aanpak en een marktstudie gemaakt? Wat is de rol van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) en het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) in die plannen? Werden er algemeen ook inspanningen gedaan om ons vlees aan de man en aan de vrouw te brengen op de markten in het Midden-Oosten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Tijdens de exportmissies zelf worden zelden effectief contracten getekend. Het is dus altijd een beetje afwachten, collega's, wat het effectieve resultaat van zo'n exportactie is. Concreet voor de missie in Gulfood was Belgian Meat Office van VLAM aanwezig met een stand waar de varkensvlees-exporteurs potentiële klanten en bestaande relaties konden ontmoeten. Een aantal Vlaamse exporteurs van varkensvlees waren aanwezig. Samen vertegenwoordigen ze meer dan 50 procent van de varkensslachtingen in ons land. Tijdens de netwerkreceptie hadden de exporteurs, naast de uitnodigingscampagne van VLAM zelf, ook de mogelijkheid om hun contacten uit te nodigen. Het is nu aan de verkopers om concrete contacten verder op te volgen. Die nazorg is heel belangrijk om van een contact ook een effectief contract te maken – één lettertje kan een wereld van verschil betekenen.

Varkensvlees is niet langer officieel verboden daar, maar het ligt soms nog gevoelig om varkensvlees af te beelden. Op de beursstand van Gulfood bijvoorbeeld mocht er geen afbeelding van varkensvlees gebruikt worden, terwijl het in sommige vaktijdschriften wel kan. VLAM houdt daar altijd rekening mee.

Die deelname aan Gulfood gebeurde in het kader van een Europees promotie-programma dat in Afrika en het Midden-Oosten loopt sinds 2020. Het was dus geen alleenstaand feit. De deelname werd omkaderd door een langlopende communicatiecampagne, die de rest van het jaar nog wordt voortgezet. Belgian Meat Office zal dit programma verder uitvoeren tot eind 2022. Daarna wordt in samenspraak met de exporteurs bekeken of er een verlenging van de acties voorzien moet worden voor de verdere toekomst. Op dit moment zijn er voor het FAVV geen actiepunten om de export van varkensvlees naar de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) mogelijk te maken.

Het vermelde programma is er zowel voor runds- als voor varkensvlees. Alle acties en het communicatieplan richten zich dus zowel op varkens- als rundsvlees. Op Gulfood was trouwens ook een kalfsvleesexporteur aanwezig.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank, minister. Het is in ieder geval een heel goede zaak dat Belgian Meat Office en VLAM hun blik op het Midden-Oosten richten. Dat is een stap in de goede richting, zodat we hen ook in contact kunnen brengen met ons varkensvlees, in een toch wel overwegend islamitisch land. Die boot mogen we zeker niet missen.

Het is ook ons proefstuk niet in het Midden-Oosten. We hebben een vijftal jaar geleden met Europese steun ook promotie gevoerd rond pluimvee en vleeswaren. Dat was in Oost- en West-Afrika en in het Midden-Oosten. Het was een campagne met een looptijd van vijf jaar en met een Europese cofinanciering van 80 procent. Ik weet niet of dat u meteen iets zegt of dat u zicht hebt op de positieve effecten die deze inspanningen hebben opgeleverd? Dat zijn zaken die we kunnen meenemen, nu de deur nog meer opengaat.

Misschien nog even meegeven dat er in 2017 een studie is geweest rond etno-marketing. Daarin werden de afzetmogelijkheden van de halal- en harammarkten onderzocht. Ik vroeg me af – misschien ligt het niet direct op de tip van uw tong om daarop een antwoord te geven, maar ik stel het dan wel in een schriftelijke vraag – of er daar dan nog iets mee is gedaan. Dat lijkt me ook wel een interessante studie om in dit kader terug boven te halen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De effecten van die vroegere campagnes zal ik navragen, collega Talpe. Ik denk dat de effecten van alle campagnes wel gemonitord worden,

maar ik zou u voorstellen om, als het mogelijk is, toch een schriftelijke vraag te stellen. Dat is dan weer een streepje bij dan, bij de schriftelijke vragen.

De voorzitter: Collega Talpe, u zult nu waarschijnlijk bevestigen een schriftelijke vraag te zullen stellen?

Emmily Talpe (Open Vld): Ja, ik kan dat bevestigen en ik doe dat zeker. Ik ga in de pen kruipen om die twee vragen aan de minister of aan haar kabinet te richten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.